

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยผสมวิธี (Mixed Methodology) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนข้อเท็จจริงได้ครอบคลุมมากกว่าการใช้วิธีเดียว โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions)

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้และปรับปรุงรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ขั้นตอนที่ 5 ติดตามผลการใช้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่



ภาพที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยทั้ง 5 ขั้นตอนทีกล่าวมามีรายละเอียดของวิธีการวิจัยในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยสัมภาษณ์ สอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนานักเรียน 2) ด้านครูของโรงเรียน 3) ด้านผู้อำนวยการโรงเรียน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย ครู จำนวน 60 คน ผู้ปกครอง จำนวน 260 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ปีการศึกษา 2562 รวม 335 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 187) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 155 คน ครู จำนวน 52 คน และสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน โดยไม่รวมผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครู

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน และการดูแลนักเรียนที่พิการทางสติปัญญาของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ และระดับชั้นเรียนของนักเรียนในปกครองดูแล

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ในด้านต่าง ๆ

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.4.1 สัมภาษณ์ครู ผู้ ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ โดยแบบสัมภาษณ์

1.4.2 สอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ โดยแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดูแลคนพิการทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนา นักเรียน 2) ด้านครูของโรงเรียน 3) ด้านผู้อำนวยการโรงเรียน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการบริหารจัดการซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของ ลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 107) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินการอยู่ในระดับดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินการอยู่ในระดับดี

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนางานในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ - ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ในลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

แบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยพิจารณาถึงแนวคิดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความถูกต้อง
4. ทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
5. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการทางสถิติตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง ค่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์หลังการทดลอง ให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือโดยศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากขอบเขตของการรายงาน นำมาเป็นแนวทางกำหนดกรอบในการกำหนดคำถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามแนวคิดของ Rovinelli และ Hambleton โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. นายศักดา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. นางสุรจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ท้ายเรือคำ อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรการสอน และการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

4. นางกชกร สุ่มมาตย์ ครูเชี่ยวชาญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 28 จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5. นางฉัตรชนก ตันมา ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 จังหวัดแพร่

โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ได้ค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตัวแทนครู ผู้ปกครอง และกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง

2. จัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียน ชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากครู ที่ปรึกษาทุกระดับชั้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครู และผู้ปกครอง

3. ครูที่ปรึกษา นำแบบสอบถามความคิดเห็นมอบให้ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง เพื่อตอบในการประชุมเครือข่ายผู้ปกครองในระดับดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. นำแบบสอบถามให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม แล้วนำส่งคืนผู้วิจัย

5. ครูที่ปรึกษารวบรวมแบบสอบถามจากผู้ปกครองนักเรียนกรอกเรียบร้อยแล้วส่งคืน ผู้วิจัย

6. จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขอความร่วมมือกรรมการ ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อสรุปประเด็น เป็นการวิเคราะห์ เนื้อหาโดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง การบันทึกเสียง แล้วนำข้อมูลจาก การสัมภาษณ์ เทปสนทนา เนื้อความจากเอกสาร ดำเนินการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้จากแหล่งอื่น

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

เมื่อได้รับข้อมูลคืนมาทั้งหมดแล้ว จึงพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองที่มีต่อสภาพการบริหารงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นกับสภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ในด้านนั้น ๆ ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นกับสภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในด้านนั้น ๆ ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นกับสภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในด้านนั้น ๆ ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นกับสภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในด้านนั้น ๆ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นกับสภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในด้านนั้น ๆ ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ จังหวัดแพร่

การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ จังหวัดแพร่ ทำให้ได้แนวทางและรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ จังหวัดแพร่ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ในพัฒนาดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

2.2.1 ร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

2.2.2 แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนของโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จากขั้นตอนที่ 1 ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม มาตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) สังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาเป็นองค์ประกอบของกระบวนการบริหาร ซึ่งองค์ประกอบหลักประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร 2) การบริหารนโยบายและแผนการพัฒนาโรงเรียน 3) การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนการสอน 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 5) การพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง พร้อมตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะ

2.3.2 ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียน - แพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ระหว่างองค์ประกอบหลักกับตัวบ่งชี้ โดยแนบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ และแบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบ

2.3.3 นำร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างรูปแบบ และผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงตามฉันทมติของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบรูปแบบ และสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุง

การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องกัน ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญใช้ความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาเพื่อตรวจสอบความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยการดำเนินการจัดทำคู่มือการสนทนากลุ่ม สำหรับผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง วีดิโอ และสมุดบันทึกเพื่อใช้ในบันทึกการสนทนา โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกการสนทนา

3.2 ผู้ให้ข้อมูล

การคัดเลือกกลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน รวม จำนวน 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักบริหาร ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารงาน จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ นักวิชาการ นักวิจัย ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในด้านการดูแลคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ กลุ่มผู้ที่เป็นผู้ปกครองคนพิการที่บกพร่องทางสติปัญญา ในฐานะผู้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 3 คน

ดำเนินการตรวจสอบความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ เพื่อการนำไปทดลองใช้จริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ก่อนการสนทนากลุ่ม

- 1) กำหนดหัวข้อและประเด็นการสนทนาที่สอดคล้องกับรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่
- 2) กำหนดวัน เวลา สถานที่ สำหรับการสนทนากลุ่ม
- 3) สร้างแบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ โดยดำเนินการ ดังนี้

1.3.1) วิเคราะห์เนื้อหาจากรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ สร้างเป็นร่างแบบประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ของรูปแบบต่อการปฏิบัติจริง เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งกำหนดค่าระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 103) ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

1.3.2) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงเป็นแบบประเมินที่สมบูรณ์สำหรับการใช้เก็บข้อมูล

3.3.2 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1) นายมานิตย์ คำงาม ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาพิเศษ

2) นายชูศักดิ์ ชุมล้ายวงศ์ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร

3) นายสถาพร วิสามารถ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสุพรรณบุรี - ปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

4) ดร.พิกุล เลี้ยวสิริพงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐาน และการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม จังหวัดพิษณุโลก

6) ดร.ศิริพันธ์ ขวัญอ่อน ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่

7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาธร แก่นมณี ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

8) นางอัมพวรรณ อินปัน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

9) นางสาวดา วงศ์ศรี ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

3.3.3 การดำเนินการสนทนากลุ่ม

1) ดำเนินการสนทนากลุ่มโดยหัวข้อในการสนทนาจะเป็นการตรวจสอบด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

2) บันทึกข้อมูล ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ลงในสมุดบันทึก โดยผู้ช่วยผู้วิจัย บันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง ถ่ายวิดีโอการสนทนากลุ่ม

3) นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลังการสนทนากลุ่ม

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์โดยมีการตรวจสอบ และตีความข้อมูลตลอดเวลาขณะที่ปฏิบัติการสนทนากลุ่ม มีการจัดทำบันทึกภาคสนามไว้อย่างละเอียด และเป็นระบบ พร้อมทั้งได้มีการทำดัชนี (Index) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้าง เพื่อตอบปัญหาการวิจัย จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) เป็นการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) และเป็นการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ซึ่งมี 3 ขั้นตอน (Miles and Huberman, 1994. อ้างถึงใน ชาย โพธิ์สิตา, 2549: 361 - 362) ดังนี้

3.4.1 การจัดระเบียบข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาจัดระเบียบเพื่อทำข้อมูลให้เป็นระเบียบทั้งในทางกายภาพและทางเนื้อหา

3.4.2 การแสดงข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลอันเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วจากการสนทนาทั้ง 3 กลุ่ม เข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง เพื่อนำเสนอเรื่องราวที่ศึกษา

3.4.3 การหาข้อสรุป ผู้วิจัยตีความ และตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้ตรงประเด็นของการวิจัย หาข้อสรุปและตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล รวมทั้งตรวจสอบข้อสรุปหรือความหมายที่ได้นั้นมีความถูกต้องตรงประเด็นและน่าเชื่อถือ

นำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มมาพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และพร้อมนำรูปแบบที่ได้ไปทดลองใช้

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบริหารมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบริหารมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบริหารมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบริหารมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบริหารมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิใช้ค่าความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้และปรับปรุงรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

นำรูปแบบการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การบริหารนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน การบริหารทรัพยากร การพัฒนาหลักสูตร และการออกแบบการเรียนรู้ การสอน การพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมืออาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพในการพัฒนารูปแบบการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาฯ นำไปทดลองใช้และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามกับผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ประกอบด้วย โรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 19 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งหมด จำนวน 171 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 18 โรงเรียน ใช้วิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มและจำนวนที่เหมาะสมที่มีความเข้าใจในเรื่องการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเช่นกัน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวนโรงเรียนละ 1 คน รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวนโรงเรียนละ 1 คน ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

(ม.4 - ม.6) ระดับชั้นละ 3 คน รวมเป็น 9 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 216 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ ประเด็นในองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การบริหารนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน การบริหารทรัพยากร การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ การสอน การพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมืออาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ใช้สอบถามผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพทั่วไป เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ จำนวน 108 ข้อ เพื่อให้มีความครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ในการพัฒนารูปแบบการบริหารให้มีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จำนวน 5 ข้อ
2. การบริหารนโยบายและแผนการพัฒนาโรงเรียน
 - 2.1 นโยบาย (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) จำนวน 6 ข้อ
 - 2.2 แผนพัฒนา (แผนพัฒนาการจัดการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี) จำนวน 12 ข้อ
3. การบริหารทรัพยากร
 - 3.1 การบริหารงานบุคคล จำนวน 5 ข้อ
 - 3.2 การบริหารงบประมาณ จำนวน 7 ข้อ
 - 3.3 การบริหารจัดการ จำนวน 6 ข้อ
 - 3.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 7 ข้อ
4. การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนการสอน
 - 4.1 การวิเคราะห์ จำนวน 4 ข้อ
 - 4.2 การออกแบบ จำนวน 6 ข้อ
 - 4.3 การพัฒนา จำนวน 4 ข้อ
 - 4.4 การนำไปใช้ จำนวน 4 ข้อ

- 4.5 การประเมินผล จำนวน 4 ข้อ
5. การพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมืออาชีพ จำนวน 8 ข้อ
6. การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 6.1 การพัฒนาสุขภาพทางกาย และจิตใจ จำนวน 5 ข้อ
- 6.2 การพัฒนาทางการศึกษา จำนวน 8 ข้อ
- 6.3 การพัฒนาทักษะอาชีพ จำนวน 11 ข้อ
7. การพึ่งพาช่วยเหลือตนเองของนักเรียน จำนวน 6 ข้อ
- ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 107) มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยกับแนวทางของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยกับแนวทางของรูปแบบอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยกับแนวทางของรูปแบบอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยกับแนวทางของรูปแบบอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยกับแนวทางของรูปแบบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด

4.4 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือเป็นแบบ สอบถาม โดยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ศึกษาผลที่ได้จากการวิจัยและการพัฒนารูปแบบจากการสนทนากลุ่ม แล้วนำผลที่ได้จากการศึกษามาสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างและปรับปรุงแล้วไปขอคำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาพิเศษ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการทางสติปัญญา 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและวัดผล 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนระดับเชี่ยวชาญ 1 คน ได้แก่

1. นายศักดิ์ดา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. นางสุรจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

4. นางฉัตรชนก ตันมา ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 จังหวัดแพร่

5. นางกชกร สุ่มมาตย์ ครูเชี่ยวชาญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียน - ราชประชานุเคราะห์ 28 จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 และนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่ม

ตัวอย่างของโรงเรียนกวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.5.1 ทำหนังสือแจ้งขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเฉพาะความพิการ ที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4.5.2 ส่งแบบสอบถามให้กับโรงเรียนเฉพาะความพิการในการตอบแบบสอบถาม

4.5.3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยบรรจุซองที่จำหน่ายถึงโรงเรียนแพร่ปัญญาอนุกุล จังหวัดแพร่ เพื่อส่งกลับมายังผู้วิจัย

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลคืนมาทั้งหมดแล้ว จึงพิจารณาตรวจสอบเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.7.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ (%)

4.7.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยต่อรูปแบบการบริหารในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยต่อรูปแบบการบริหารในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยต่อรูปแบบการบริหารในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยต่อรูปแบบการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยต่อรูปแบบการบริหารในระดับน้อยที่สุด

4.7.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่ได้จากการใช้ค่าความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามผลการใช้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญาอนุกุล จังหวัดแพร่

การติดตามผลการใช้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญาอนุกุล จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 การติดตามผลการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

โดยสอบถามความคิดเห็นของครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ในปีการศึกษา 2562 โดยใช้แบบสอบถาม

กลุ่มเป้าหมาย การวิจัยในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ จำนวน 73 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ตัวแปรต้น คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร 2) การบริหารนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน 3) การบริหารทรัพยากร 4) การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนการสอน 5) การพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมืออาชีพ 6) การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 7) การพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนด้านการพัฒนาสุขภาพทางกายและจิตใจ ด้านการพัฒนาศึกษา และด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสำหรับครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 84 ชุด ประกอบด้วย

- | | |
|---|--------------|
| 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร | จำนวน 5 ข้อ |
| 2. การบริหารนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน | |
| 2.1) ด้านนโยบาย | จำนวน 6 ข้อ |
| 2.2) ด้านแผนพัฒนา | จำนวน 12 ข้อ |
| 3. การบริหารทรัพยากร | |
| 3.1 การบริหารงานบุคคล | จำนวน 5 ข้อ |
| 3.2 การบริหารงบประมาณ | จำนวน 7 ข้อ |
| 3.3 การบริหารจัดการ | จำนวน 6 ข้อ |
| 3.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์ | จำนวน 7 ข้อ |
| 4. การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนการสอน | |
| 4.1 การวิเคราะห์ | จำนวน 4 ข้อ |
| 4.2 การออกแบบ | จำนวน 6 ข้อ |
| 4.3 การพัฒนา | จำนวน 4 ข้อ |

- | | |
|---|--------------|
| 4.4 การนำไปใช้ | จำนวน 4 ข้อ |
| 4.5 การประเมินผล | จำนวน 4 ข้อ |
| 5. การพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมืออาชีพ | จำนวน 8 ข้อ |
| 6. การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา | |
| 6.1 การพัฒนาสุขภาพทางกายและจิตใจ | จำนวน 5 ข้อ |
| 6.2 การพัฒนาการศึกษา | จำนวน 8 ข้อ |
| 6.3 การพัฒนาทักษะอาชีพ | จำนวน 11 ข้อ |
| 7. การพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง | จำนวน 6 ข้อ |

ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์,

2540: 107)

5 หมายถึง มีการปฏิบัติและการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติและการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติและการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติและการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติและการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ในลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงเครื่องมือโดยปรับปรุงจากเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้ปกครอง ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 นำคำถามที่สร้างและปรับปรุงแล้วไปขอคำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นปรับปรุงเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จำนวน 30 คน นำผลการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. จัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียน ชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาทุกระดับชั้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู
2. จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขอความร่วมมือกรรมการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับข้อมูลคืนมาทั้งหมดแล้ว จึงพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ (%)
2. วิเคราะห์ผลการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีผลการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีผลการพัฒนา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีผลการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีผลการพัฒนา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีผลการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การติดตามผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

โดยการสังเกต ประเมินของครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่มีต่อพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล ในด้านสุขภาพทางกายและจิตใจ ด้านการศึกษา และด้านทักษะอาชีพ ในปีการศึกษา 2562 โดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2561

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 297 คน และปีการศึกษา 2562 จำนวน 268 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 168 คน และปีการศึกษา 2562 จำนวน 114 คน เนื่องจากเป็นระดับชั้นที่โรงเรียนได้มีการนำทักษะทางด้านอาชีพไปทดลองใช้ในห้องปฏิบัติการอาชีพ ตามแหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ชัดเจนกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562

ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ประชากร (คน)		ประชากร (คน)	
	ครูผู้สอน	ผู้ปกครองนักเรียน	ครูผู้สอน	ผู้ปกครองนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 4	6	51	6	31
มัธยมศึกษาปีที่ 5	6	51	6	30
มัธยมศึกษาปีที่ 6	4	40	6	28
รวม	16	152	18	96
รวมทั้งสิ้น	168		114	

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงานและความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการสอน การดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562

ตัวแปรตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน จำนวน 34 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 248 คน ที่มีต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ การศึกษา และทักษะอาชีพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ จังหวัดแพร่ ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสังเกต ประเมินของครูผู้สอน และผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 เป็นรายบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการดูแลคนพิการทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 เป็นแบบการสังเกต ประเมินของครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อนักเรียนเป็นรายบุคคล ในด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางกาย และจิตใจ ด้านการศึกษา และทักษะอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งแบ่งออกเป็น ดังนี้

- | | |
|-----------------------------|--------------|
| 1. ด้านสุขภาพทางกายและจิตใจ | จำนวน 12 ข้อ |
| 2. ด้านการศึกษา | จำนวน 12 ข้อ |
| 3. ด้านทักษะอาชีพ | จำนวน 12 ข้อ |

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน โดยกำหนดคะแนนของคำตอบในแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับมาก
- 4 หมายถึง มีมีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับปรับปรุง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงเครื่องมือโดยปรับปรุงจากเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ จังหวัดแพร่ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 นำคำถามที่สร้างและปรับปรุงแล้วไปขอคำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นปรับปรุงเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่งตั้งครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ทำการสังเกตและประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ประเมินว่านักเรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามประเด็นการสอบถามหรือไม่ และมอบหมายให้ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนในชั้นของตนให้ครบทุกคน

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับข้อมูลคืนมาทั้งหมดแล้ว จึงพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ (%)
2. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพ และการพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับปรับปรุง

3. เปรียบเทียบผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ใช้ค่าสถิติ ที่ แบบคู่ (Pair Simple t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแก้ไข โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด โดยใช้สูตรของโรวินเนล และแฮมเบิลตัน (Rowinell and Hambleton, 1977: 49 - 60 อ้างถึงในพิชิต ฤทธิจรูญ, 2544: 273)

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\frac{\sum X}{N}$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

1.2 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552 : 71) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^k S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = ดัชนีความเที่ยงของแบบสอบถามหรือสัมประสิทธิ์แอลฟา

K = จำนวนข้อคำถาม

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (%)

2.2 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ($\bar{X}$)

2.3 ค่าเฉลี่ยของประชากร (σ)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (S.D.)

2.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (μ)

2.6 สถิติ ที (t-test)

2.7 ความถี่ (f)